

פקחותה של הפרה – עד היכן?

„הפרה תלמדנו פרק בערכם של מזונות ובשאלות פוריות הקרקע“.

הבדלים אלה שהפרה מצליחה לגלותם אין ביכלתו של הכימאי לזהותם. מניחים, אף גם זאת, שהפרה יודעת להבחין ולהכיר את החלבונים המעולים יותר שנוצרו במזונותיהם. תיה עקב טיפולים בקרקע שהצמיחם. היא מתעלמת לחלוטין בבחירת מזונותיה. מעוצמת היכול ליחידת השטח. לאחר שנוכחנו שהפרה מאזנת כנראה את תצרוכתה בחלבון, בכמות ובאיכות, בהתאם לטעמה ובחירתה, פנינו אליה בשאלה אם היא נוהגת כך גם במה שנוגע לפחמימות שבתפריטה, ואם גם ביחס אליהן היא „מומחית“ ככימיה. טיפול מסוים בקרקע יכול לזרז את צמחי הקטניות לייצר את פחמימותיהן כשהן עשירות יותר בסוכרים מאשר בעמילנים. וטיפול שונה מהנ"ל יכול לעודד תוצאות הפוכות בפחמימות הקטניות. ניסויים אחדים משמשים יסוד להנחה שהפרה מבכרת את צמחי הקטניות העשירים יותר בסוכרים על פני אלה המצטיינים ברוכ העמילן שבהם.

מן הראוי לציין כאן שדווקא צמחי הקטניות, הם הם שהצטיינו בתנודה הרחבה בכל הנוגע לתכולת הסוכר, אף יותר נכון, בכל הנוגע ליחס שבין הסוכר לעמילנים, ההמצללות וזאת ושאר הפחמימות קשות-המסה. עם הגדלת מנת האשלגן בקרקע אפשר היה להצמיח גידולי מספוא עשירים יותר בסוכר דלים יותר בחלבון. אולם, כשנוסף לאשלגן הגדילו גם מכסת שאר המינרלים המזינים, עלתה בצמחים מתכונת החלבון וכמות הסוכר פחתה.

היש מקום להנחה שהריכוז הגבוה יותר של הסוכר בצמחי קטניות מעיד על דלות הקרקע? היש לראות במתכונת הסוכר הגבוהה מעין פתיון לפרה, המגרה את יצרה

מהו שיעור פיקחותה של הפרה? הרשאים אנו לכנותה „בהמה“ נבערה מדעת? הטלתי על עצמי תפקיד של סניגור, ועלי להסב את תשומת לבכם לכך שהפרה נתברכה על כל פנים בחוש הטעם בענייני אכילה העולה לאין ערוך על זה שלנו. הפרה תסרב לטעום מהאנדרופוגן הדל והבלתי-טעים שגדל בקרקע כה דל, אשר אין בכוחו להציג מיח משהו מזין יותר.

הפרה היא די פקחית וחורצת משפטה על קרקע מסוים לא על יסוד מספר הטונים של תבואה שהוא מניב אלא לפי טעמם וערכם המזין של הגידולים שהוא מצמיח.

ומכיון שהפרה יכולה ללמד אותנו משהו על הקשר שבין טיב המזונות והקרקע בו הם גודלו, הרי מוטל עלינו להסתכל במנהגיה ואף להציג לפניה שאלות מספר שמענינות אותנו.

בתחנת הנסיונות שבמיססורי (ארצות הברית) שאלו את פיהם של בעלי חיים שונים, וביחוד את זה של הפרות, שישבו תשובות מספר בענין המזונות שעורכים לפניהם; ובין השאר רצו להיווכח אם הפרות תוכלנה לגלות את ההבדלים בהרכב המזוני של מספוא שגודל בקרקעות שטיפלו בהם וטייבו אותם באופנים שונים. נתברר שהפרות גילו כשרון להבחין ולזהות הבדלים בשחת בערמות שך נות שנגרמו ע"י דשנים כימיים מסוימים עד לאחר 8 שנים מיום שבוצע הדישון. אנו יכיר לים איפוא להגיד שהפרה היא „שופט“ נאמן לגבי רישומי (עקבות) הדשנים במספוא המורגש לה לאבוס. ולפי תשובותיה של הפרה אנו גם רשאים להניח תוך ודאות מסוימת שרישומים אלה של הדשנים שרירים וקיימים במספוא משך 8 שנים.

והתנהגותה חסרת־האחריות. אינה אלא מע־
שה יאוש. אולי היא משערת שהצמח עשיר־
הסוכר מכיל גם חלבון בשיעור מספיק.
ומשום שאנו לא דאגנו להעשיר את הקרקע
כדי שיוכל לייצר חלבונים בצמח כשם שהוא
מעניק להם את הפחמימות. משום כך מכירה
הפרה בסופו של דבר שהמספוא המתוק
שנתפתה לו לא היה אלא מקסם שוא.
הנעשה שפטים בפרה על שהותעתה על ידי
יצרה לדברי מתיקה! מוטב שנזכה את הפרה
בדין ונסמוך על כושר שיפוטה אף במקרה
זה, הואיל ואין אנו יודעים די את נפש
בהמתנו; ואנו — המספקים את מזונותיה —
נחקור ונעמיק את ידיעותינו. כדי שנוכל למ־
נוע „מעשי יאוש“ מצד הפרה על ידי כך
שנטפל ונטייב את קרקעותינו כפי הדרוש.

ד״ר ויליאם א. אלברכט

לחטוף ולזלול בשדה הקטניות ללא כל „ני־
מוס“, וזהו לעתים די קרובות. הגורם לשיר־
תוק הקיבות או למחלות אחרות לא פחות
רציניות? השאלות האלה כאילו מתעוררות
מאליהן.

ידוע הדבר שפרות בוחלות לעתים בקש־
חיטה קצוץ; אולם כשבוללים את התבן
במולסה הוא נאכל ברצון. מכאן אפשר להסיק
שגם הפרה לקקנית היא ותרה אחרי דברי
מתיקה. באוקלאהאמה — כשהמתיקו מספוא
בשדה — העדיפה הפרה גידולים אלה על
האחרים. הנוכל, אם כן, להגיד שדברי המתי־
קה יכולים לעורר את הפרה לזלילה עד
לקלקול הקיבה ובני המעיים, כפי שזה יקרה
לבני אדם שאינם יודעים להשתלט על תאוות
זלילת השוקולדה?

אפשר והפרה אינה כה חסרת־דעה. יתכן
והיא אומרת לנו שלהיטותה אחרי הסוכר

הערה מאת המביא לדפוס:

נודמן גם לי להיווכח בחושם המיוחד של בעלי חיים וביחוד של הבקר לגבי טעמים. טיבם וריחם
של מזונות, שאינם ניתנים להבחנה כל עיקר ע״י חושינו אנו ואף לא ניתן הדבר להיגלות על ידי
המעבדה הכימית המשוכללת ביותר.

קרה הדבר ברפת רמת־יוחנן, כשהפרות סרבו בעקשנות לטעום מהתלתן הירוק מהקציר הראשון.
נודמנתי אותו זמן למשק והדבר גרם לי הפתעה ותמיהה לאין שיעור: התלתן נראה מגרה
ומזיל ריר בירקותו ובטרייתו. שום ריח דוחה לא נדף ממנו (באפנו, כמובן!). האבוסים היו מלאים
והפרות, על אף בטנן הריקה, לא שעו כלל ואף לא טעמו ממאכל תאוות זה. עמדנו בפני חידה ולא
ידענו פשרה. עד שבדרך מקרה נודע לנו ששדה זה של תלתן זובל אותה שנה בגללי גמלים, וזהו שעורר
כנראה את בחילתן של הפרות. ורק לאחר תקופה מסוימת, מהקציר השני או השלישי, ניאותו הפרות
לאכול מהמספוא הזה.